

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

VLADA

BOSNIA AND HERZEGOVINA

FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

GOVERNMENT

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ВЛАДА

Broj: 03-04-96-3/23

Sarajevo, 01.06.2023. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Zastupnički dom

n/p gđi Mirjani Marinković-Lepić, predsjedatelju

Primljeno: 02-06-2023			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	-02-	11	123

Predmet: Izjašnjenje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine

Poštovana,

Sukladno članku 116. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20), u privitku akta dostavljam Vam Izjašnjenje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na Inicijativu za podršku i uspostavljanje Servis centra u BPK-a Goražde, koju je podnio Admir Čavalić, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, a koje je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine utvrdila na 4. redovitoj sjednici, održanoj 01. lipnja 2023. godine.

S poštovanjem,

CO: FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

n/p gosp. Nediljku Rimcu

Privitak: kao u tekstu

Adresa: Hamdije Čemerlića 2, 71000 Sarajevo

Tel.: +387 33 66 44 49, Fax.: +387 33 21 24 11, +387 33 66 72 69

www.fbihvlada.gov.ba

e-mail: sekretar@fbihvlada.gov.ba

Na osnovu člana 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH”, br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21) i člana 116. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 69/07, 2/08 i 26/20), nakon razmatranja Inicijative za podršku i uspostavljanje Servis centra u BPK-a Goražde, koju je podnio Admir Čavalić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na prijedlog Federalnog ministarstva zdravstva, na 4. sjednici održanoj 01.06.2023. godine, utvrdila sljedeće

IZJAŠNENJE

Admir Čavalić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 11. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 69/07, 2/08 i 26/20), podnio je poslaničku inicijativu, a koja glasi:

„Inicijativa za podršku i uspostavljanje Servis centra u BPK-a Goražde.

OBRAZLOŽENJE:

U BPK-a kantonu Goražde posljednjih godina je povećan broj djece s poteškoćama u razvoju, te su ove porodice prepuštene same sebi u borbi za unapređenje razvojnih kapaciteta djece. Staratelji su pomoć tražili u Foči i Sarajevu (gdje obitelji vode djecu na individualne tretmane i dijagnostiku) stoje većini porodica veliki finansijski izdatak te zbog toga djeca često ostaju bez ikakvih tretmana. U martu 2022. godine, u Goraždu je osnovano Udruženje za pomoć i podršku, porodici, djeci i mladima s poteškoćama u razvoju koje je preuzelo djelomično ulogu pružanja usluga tretmana rada i drugih aktivnosti. Udruženje su osnovali roditelji djece i mladih s poteškoćama u razvoju.

S obzirom na to da u Goraždu nema druge ustanove (a potreba postoji) koja se specijalizirano bavi radom s djecom i mladima s poteškoćama u razvoju iznosimo Vam prijedlog za uspostavljanje Servis Centra u BPK-a kantonu Goražde. U Goraždu trenutno ne postoji niti Centar za rani rast i razvoj (koji bi bio značaj u ranoj detekciji djece sa zakašnjenjima u razvoju) niti bilo kakav servis ili dnevni centar koji bi pružao ovaj vid usluga i podrške porodicama djece i mladih s poteškoćama u razvoju. Naime, djeca i mladi s poteškoćama u razvoju predstavljaju možda i najranjiviju socijalnu kategoriju stanovništva u Bosni i Hercegovini. Bez postojanja posebnog sistemskog uređenja podrške ovoj grupi djece i mladih dugoročno neće biti riješen problem. Međutim, veoma važno bi bilo da naše Udruženje preraste u Servis centar porodicama koje imaju člana s poteškoćama u razvoju, ali je nedostatak sredstava kojima bi se taj centar finansirao.

Shodno navedenom bilo bi neophodno da Vlada FBiH osigura 130.000 KM. Osigurana sredstva bi bila dostatna da se stalno zaposli 5 lica, od čega 3 stručna lica i to edukator rehabilitator, zdravstveni radnik, psiholog, administrativni radnik i direktor Servis centra. Osim toga bilo bi neophodno postojeći prostor proširiti, za dodatne dvije učionice od po 20 m². Prostor može biti zakupljen i ne mora biti u vlasništvu Centra. Najhitniji je stručan kadar i adekvatan prostor za rad predviđenog Servis centra. Početne usluge koje bi se mogle s ovim sredstvima i kadrom davati bile bi stručan individualni rad (tzv. rad 1 na 1) s djecom, radno - okupacioni tretmani, kratki boravak i psihološka podrška roditeljima, braći i sestrama djece i mladih s poteškoćama u razvoju. Udruženje se obavezuje izraditi interne akte o radu, sistematizaciji i opisu radnih mjesta,

uslovima zapošljavanja stručnog osoblja, prijedlogu finansijskog plana za svaku godinu, registru korisnika usluga. Pored navedenog, uputit će memorandum o saradnji nadležnim institucijama (socijalnim i zdravstvenim kako bi ostvarili što bolju saradnju i ujedno brigu za korisnike udruženja. Napominjemo da Udruženje ima već potpisan sporazum o saradnji s Vladom BPK-Goražde. Unaprijed zahvalan na prihvaćanju inicijative."

Vezano za gore navedenu inicijativu ističemo sljedeće:

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije BiH", broj 46/10 i 75/13) uređuju se načela, mjere, način organiziranja i provođenja zdravstvene zaštite, nositelji društvene brige za zdravlje stanovništva, prava i obveze osoba u korištenju zdravstvene zaštite, te sadržaj, način obavljanja i nadzor nad obavljanjem zdravstvene zaštite na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Zdravstvena zaštita, u smislu ovoga zakona, obuhvata sistem društvenih, skupnih i individualnih mjera, usluga i aktivnosti za očuvanje i unapređenje zdravlja, sprječavanje bolesti, rano otkrivanje bolesti, blagovremeno liječenje, te zdravstvenu njegu i rehabilitaciju, kao i primjenu zdravstvenih tehnologija. Spomenutu zdravstvenu zaštitu, u okviru zdravstvenih ustanova i privatnih praksi, pružaju zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici, primjenom savremenih medicinskih postupaka i tehnologija, te praćenjem dostignuća u razvitku medicinske nauke.

Zdravstvena djelatnost se obavlja na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, te na nivou federalnih i kantonalnih zdravstvenih zavoda, a kako je utvrđeno navedenim Zakonom.

U skladu sa članom 33. citiranog Zakona zdravstvena zaštita na primarnom nivou obuhvata, između ostalog i djelatnost zdravstvene zaštite djece.

U provođenju pojedinačnih mjera zdravstvene zaštite u zdravstvenoj djelatnosti na primarnom nivou zdravstvene zaštite, a posebno u zdravstvenoj zaštiti djece predškolskog i školskog uzrasta, te zaštiti mentalnog zdravlja učestvuju, između ostalih, i psiholog, socijalni radnik, logoped, surdiaudiolog i edukator-rehabilitator, odnosno drugi stručnjaci za pojedina specifična pitanja te zaštite. Zdravstveni radnici u zdravstvenoj djelatnosti na primarnom nivou zdravstvene zaštite u timskom radu saraduju sa zdravstvenim radnicima drugih specijalnosti na sekundarnom nivou zdravstvene zaštite, a saglasno članu 34. navedenog Zakona.

Nadalje, u 2020. godini, donesen je Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama („Službene novine Federacije BiH", br. 05/20). Time je i formalno omogućeno organizovanje Centara za rani rast i razvoj, Centara za imunizaciju, te Centara za psihofizičke i govorne poteškoće djece i adolescenata u dobi 6-18 godina, u domovima zdravlja, na primarnom nivou zdravstvene zaštite.

Centar za rani rast i razvoj pruža usluge iz oblasti ranog rasta i razvoja, kao i usluge rane intervencije za djecu od 0 do 6 godina, dok Centar za psihofizičke i govorne poteškoće djece i adolescenata u dobi 6-18 godina, pruža usluge u okviru zaštite mentalnog zdravlja i govornih poteškoća ove populacije.

Spomenutim Pravilnikom, utvrđuje se, između ostalog, da usluge u centru za rani rast i razvoj pruža multidisciplinarni tim koji čine: medicinska sestra-tehničar sa završenim prvim ciklusom visokog obrazovanja ili viša medicinska sestra-tehničar, psiholog sa završenim drugim ciklusom visokog obrazovanja, logoped sa završenim drugim ciklusom visokog obrazovanja, medicinska sestra-tehničar SSS, okupacioni terapeut sa završenim prvim ciklusom visokog obrazovanja ili s višom stručnom spremom, a usluge u centru za psihofizičke i govorne poteškoće djece i adolescenata u dobi 6-18 godina pruža tim, kojeg čine: subspecijalista dječje i adolescentne psihijatrije, logoped sa završenim drugim

ciklusom visokog obrazovanja, psiholog s drugim ciklusom visokog obrazovanja s posebnom edukacijom iz oblasti dječje i adolescentne psihijatrije, socijalni radnik sa završenim prvim ciklusom visokog obrazovanja, medicinska sestra-tehničar SSS, okupacioni terapeut sa završenim prvim ciklusom visokog obrazovanja ili VŠS, odnosno medicinska sestra-tehničar sa završenom edukacijom iz okupacione terapije u mentalnom zdravlju.

Nadalje, članom 53. navedenog Zakona o zdravstvenoj zaštiti utvrđuje se da kanton može biti osnivač, između ostalog i doma zdravlja. Citiranim članom Zakona predviđeno je da se kantonalnim propisima može bliže odrediti osnivanje zdravstvenih ustanova na primarnom nivou zdravstvene zaštite, a što uključuje i određivanje osnivača, načina finansiranja ovih ustanova, načina izbora i imenovanja organa upravljanja i rukovođenja u ovim ustanovama.

Ukazujemo da se člankom 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti reguliše društvena briga za zdravlje na nivou kantona, koja obuhvata mjere za osiguranje i provođenje zdravstvene zaštite od interesa za građane na području kantona. Saglasno citiranom članu 13. Zakona, kanton osigurava sredstva za vršenje osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, a koji obuhvata investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova - prostora, medicinske i nemedicinske opreme i prijevoznih sredstava, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti, saglasno planu i programu mjera zdravstvene zaštite za područje kantona koji utvrđuje vlada kantona, na prijedlog kantonalnoga ministra. Odluku o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za spomenuto investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje te informatizaciju zdravstvene djelatnosti, koja će biti osnov za planiranje potpora iz kantonalnoga budžeta, jednom godišnje donosi vlada kantona, uz usaglašen prijedlog kantonalnoga ministra i kantonalnoga ministra finansija. Kanton osigurava sredstva za ostvarivanje društvene brige za zdravlje iz stava 1. ovoga člana u budžetu kantona u skladu sa zakonom. Kanton može donijeti posebne programe zdravstvene zaštite za pojedine kategorije stanovništva, odnosno vrste bolesti koje su specifične za kanton, a za koje nije donijet poseban program zdravstvene zaštite na federalnom nivou, u skladu sa svojim mogućnostima, te utvrditi cijene tih pojedinačnih usluga, odnosno programa.

Potom, Naredbom o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 82/14, 107/14 i 58/18) utvrđuju se standardi i normativi zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koji čine zdravstveni standard u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koji se pod jednakim uvjetima osigurava svim osiguranim osobama.

Ističemo da spomenuti standardi i normativi predstavljaju jedan od elemenata za utvrđivanje programa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i osnov su ugovaranja zavoda zdravstvenog osiguranja kantona sa zdravstvenim ustanovama, a u skladu sa tačkom XV. citiranog propisa.

Navedenom Naredbom utvrđuje se između ostalog i standard i normativ centra za rani rast i razvoj, centra za imunizaciju, te centra za psihofizičke i govorne poteškoće djece i adolescenata u dobi 6-18 godina, na primarnom nivou zdravstvene zaštite.

Slijedom gore navedenog, propisima u oblasti zdravstva omogućeno je formiranje centra za rani rast i razvoj i centra za psihofizičke i govorne poteškoće djece i adolescenata u dobi 6-18 godina u domu zdravlja na primarnom nivou zdravstvene zaštite, kao i provođenje postupka ugovaranja zdravstvenih usluga, koje pružaju navedeni centri, s kantonalnim zavodom zdravstvenog osiguranja u okviru sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, pod uvjetima pobliže utvrđenim propisima o zdravstvenom osiguranju.

Zavod zdravstvenoga osiguranja Federacije odnosno kantona provodi postupak dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga, odnosno postupak dodjele ugovora za provođenje programa zdravstvene zaštite, saglasno spomenutom Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, Zakonu o zdravstvenom

osiguranju, te propisima donesenim na osnovu ovih zakona, jedinstvenoj metodologiji, propisu o sistemu poboljšanja kvalitete, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, kao i propisima o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine, a kako je to utvrđeno članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Kanton osigurava sredstva za vršenje osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, a koji obuhvata investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova, te može donijeti posebne programe zdravstvene zaštite za pojedine kategorije stanovništva, odnosno vrste bolesti koje su specifične za kanton, a za koje nije donijet poseban program zdravstvene zaštite na federalnom nivou, u skladu sa svojim mogućnostima, te utvrditi cijene tih pojedinačnih usluga, odnosno programa, saglasno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti.

Budžetom Federacije BiH za 2023. godinu („Službene novine Federacije BiH”, br. 06/23) na razdjelu Federalnog ministarstva zdravstva nisu planirana sredstva za pružanje finansijske podrške, kojim bi se omogućilo da Udruženje za pomoć i podršku, porodici, djeci i mladima s poteškoćama u razvoju, koje je preuzelo djelomično ulogu pružanja usluga tretmana, rada i drugih aktivnosti, a osnovano od strane roditelja djece i mladih s poteškoćama u razvoju preraste u Servis Centar u BPK-a kantonu Goražde.

Napominjemo da je navedenim Budžetom za 2023. godinu predviđeno 204 mil. KM podrške kantonima, te 10 mil. KM kantonima i općinama.

Obzirom na sve gore navedeno, potrebno je izvor sredstava za ovu namjenu osigurati od strane kantona, a posebno uvažavajući činjenicu da su spomenutim Budžetom za 2023. godinu odgovarajuća sredstva već doznačena prema kantonima i općinama.

Stoga, ne umanjujući značaj formiranja servisa za pomoć i podršku, porodici, djeci i mladima s poteškoćama u razvoju, Vlada Federacije BiH je stava da se predmetna inicijativa treba uputiti prema Vladi Bosansko-podrinjskog kantona.

V. broj: 724 /2023
01.06.2023. godine
Sarajevo

Na temelju članka 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH”, br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21) i članka 116. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 69/07, 2/08 i 26/20), nakon razmatranja Inicijative za podršku i uspostavljanje Servis centra u BPK-a Goražde, koju je podnio Admir Čavalić, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na prijedlog Federalnog ministarstva zdravstva, na 4. sjednici održanoj 01. lipnja 2023. godine, utvrdila sljedeće

IZJAŠNENJE

Admir Čavalić, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, na temelju članka 11. Poslovnika Zastupničkoga doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 69/07, 2/08 i 26/20), podnio je zastupničku inicijativu, a koja glasi:

„Inicijativa za podršku i uspostavljanje Servis centra u BPK-a Goražde.

OBRAZLOŽENJE:

U BPK-a kantonu Goražde posljednjih godina je povećan broj djece s poteškoćama u razvoju, te su ove obitelji prepuštene same sebi u borbi za unapređenje razvojnih kapaciteta djece. Staratelji su pomoć tražili u Foči i Sarajevu (gdje obitelji vode djecu na individualne tretmane i dijagnostiku) stoje većini porodica veliki finansijski izdatak te zbog toga djeca često ostaju bez ikakvih tretmana. U ožujku 2022. godine, u Goraždu je osnovano Udruženje za pomoć i podršku, obitelji, djeci i mladima s poteškoćama u razvoju koje je preuzelo djelomično ulogu pružanja usluga tretmana rada i drugih aktivnosti. Udruženje su osnovali roditelji djece i mladih s poteškoćama u razvoju.

S obzirom na to da u Goraždu nema druge ustanove (a potreba postoji) koja se specijalizirano bavi radom s djecom i mladima s poteškoćama u razvoju iznosimo Vam prijedlog za uspostavljanje Servis Centra u BPK-a kantonu Goražde. U Goraždu trenutno ne postoji niti Centar za rani rast i razvoj (koji bi bio značaj u ranoj detekciji djece sa zakašnjenjima u razvoju) niti bilo kakav servis ili dnevni centar koji bi pružao ovaj vid usluga i podrške obiteljima djece i mladih s poteškoćama u razvoju. Naime, djeca i mladi s poteškoćama u razvoju predstavljaju možda i najranjiviju socijalnu kategoriju stanovništva u Bosni i Hercegovini. Bez postojanja posebnog sustavnog uređenja podrške ovoj grupi djece i mladih dugoročno neće biti riješen problem. Međutim, veoma važno bi bilo da naše Udruženje preraste u Servis centar obiteljima koje imaju člana s poteškoćama u razvoju, ali je nedostatak sredstava kojima bi se taj centar financirao.

Shodno navedenom bilo bi neophodno da Vlada FBiH osigura 130.000 KM. Osigurana sredstva bi bila dostatna da se stalno zaposli 5 lica, od čega 3 stručna lica i to edukator rehabilitator, zdravstveni djelatnik, psiholog, administrativni djelatnik i ravnatelj Servis centra. Osim toga bilo bi neophodno postojeći prostor proširiti, za dodatne dvije učionice od po 20 m². Prostor može biti zakupljen i ne mora biti u vlasništvu Centra. Najhitniji je stručan kadar i adekvatan prostor za rad predviđenog Servis centra. Početne usluge koje bi se mogle s ovim sredstvima i kadrom davati bile bi stručan individualni rad (tzv. rad 1 na 1) s djecom, radno - okupacioni tretmani, kratki boravak i psihološka podrška roditeljima, braći i sestrama djece i mladih s poteškoćama u razvoju. Udruženje se obavezuje izraditi interne akte o radu, sistematizaciji i opisu radnih mjesta,

uvjetima zapošljavanja stručnog osoblja, prijedlogu financijskog plana za svaku godinu, registru korisnika usluga. Pored navedenog, uputit će memorandum o suradnji nadležnim institucijama (socijalnim i zdravstvenim kako bi ostvarili što bolju suradnju i ujedno brigu za korisnike udruženja. Napominjemo da Udruženje ima već potpisan sporazum o suradnji s Vladom BPK-Goražde. Unaprijed zahvalan na prihvaćanju inicijative."

Slijedom gore navedene inicijative ističemo sljedeće:

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije BiH", broj 46/10 i 75/13) uređuju se načela, mjere, način organiziranja i provođenja zdravstvene zaštite, nositelji društvene brige za zdravlje stanovništva, prava i obveze osoba u korištenju zdravstvene zaštite, te sadržaj, način obavljanja i nadzor nad obavljanjem zdravstvene zaštite na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Zdravstvena zaštita, u smislu ovoga zakona, obuhvata sustav društvenih, skupnih i individualnih mjera, usluga i aktivnosti za očuvanje i unapređenje zdravlja, sprječavanje bolesti, rano otkrivanje bolesti, pravodobno liječenje, te zdravstvenu njegu i rehabilitaciju, kao i primjenu zdravstvenih tehnologija. Spomenutu zdravstvenu zaštitu, u okviru zdravstvenih ustanova i privatnih praksi, pružaju zdravstveni djelatnici i zdravstveni suradnici, primjenom suvremenih medicinskih postupaka i tehnologija, te praćenjem dostignuća u razvitku medicinske znanosti.

Zdravstvena djelatnost se obavlja na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite, te na razini federalnih i kantonalnih zdravstvenih zavoda, a kako je utvrđeno navedenim Zakonom.

Sukladno članku 33. citiranog Zakona zdravstvena zaštita na primarnoj razini obuhvata, između ostalog i djelatnost zdravstvene zaštite djece.

U provođenju pojedinačnih mjera zdravstvene zaštite u zdravstvenoj djelatnosti na primarnoj razini zdravstvene zaštite, a posebno u zdravstvenoj zaštiti djece predškolskog i školskog uzrasta, te zaštiti mentalnog zdravlja sudjeluju, između ostalih, i psiholog, socijalni radnik, logoped, surdiaudiolog i edukator-rehabilitator, odnosno drugi stručnjaci za pojedina specifična pitanja te zaštite. Zdravstveni djelatnici u zdravstvenoj djelatnosti na primarnoj razini zdravstvene zaštite u timskom radu surađuju sa zdravstvenim djelatnicima drugih specijalnosti na sekundarnoj razini zdravstvene zaštite, a slijedom članka 34. navedenog Zakona.

Nadalje, u 2020. godini, donesen je Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama („Službene novine Federacije BiH", br. 05/20). Time je i formalno omogućeno organiziranje Centara za rani rast i razvoj, Centara za imunizaciju, te Centara za psihofizičke i govorne poteškoće djece i adolescenata u dobi 6-18 godina, u domovima zdravlja, na primarnoj razini zdravstvene zaštite.

Centar za rani rast i razvoj pruža usluge iz oblasti ranog rasta i razvoja, kao i usluge rane intervencije za djecu od 0 do 6 godina, dok Centar za psihofizičke i govorne poteškoće djece i adolescenata u dobi 6-18 godina, pruža usluge u okviru zaštite mentalnog zdravlja i govornih poteškoća ove populacije.

Spomenutim Pravilnikom, utvrđuje se, između ostalog, da usluge u centru za rani rast i razvoj pruža multidisciplinarni tim koji čine: medicinska sestra-tehničar sa završenim prvim ciklusom visokog obrazovanja ili viša medicinska sestra-tehničar, psiholog sa završenim drugim ciklusom visokog obrazovanja, logoped sa završenim drugim ciklusom visokog obrazovanja, medicinska sestra-tehničar SSS, okupacioni terapeut sa završenim prvim ciklusom visokog obrazovanja ili s višom stručnom spremom, a usluge u centru za psihofizičke i govorne poteškoće djece i adolescenata u dobi 6-18 godina pruža tim, kojeg čine: subspecijalista dječje i adolescentne psihijatrije, logoped sa završenim drugim ciklusom visokog obrazovanja, psiholog s drugim ciklusom visokog obrazovanja s posebnom edukacijom

iz oblasti dječje i adolescentne psihijatrije, socijalni radnik sa završenim prvim ciklusom visokog obrazovanja, medicinska sestra-tehničar SSS, okupacioni terapeut sa završenim prvim ciklusom visokog obrazovanja ili VŠS, odnosno medicinska sestra-tehničar sa završenom edukacijom iz okupacione terapije u mentalnom zdravlju.

Nadalje, člankom 53. navedenog Zakona o zdravstvenoj zaštiti utvrđuje se da kanton može biti osnivač, između ostalog i doma zdravlja. Citiranim člankom Zakona predviđeno je da se kantonalnim propisima može bliže odrediti osnivanje zdravstvenih ustanova na primarnoj razini zdravstvene zaštite, a što uključuje i određivanje osnivača, načina financiranja ovih ustanova, načina izbora i imenovanja organa upravljanja i rukovođenja u ovim ustanovama.

Ukazujemo da se člankom 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti regulira društvena briga za zdravlje na razini kantona, koja obuhvata mjere za osiguranje i provođenje zdravstvene zaštite od interesa za građane na području kantona. Suglasno citiranom članku 13. Zakona, kanton osigurava sredstva za vršenje osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, a koji obuhvata investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova - prostora, medicinske i nemedicinske opreme i prijevoznih sredstava, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti, sukladno planu i programu mjera zdravstvene zaštite za područje kantona koji utvrđuje vlada kantona, na prijedlog kantonalnoga ministra. Odluku o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za spomenuto investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje te informatizaciju zdravstvene djelatnosti, koja će biti temelj za planiranje potpora iz kantonalnoga proračuna, jednom godišnje donosi vlada kantona, uz usuglašen prijedlog kantonalnoga ministra i kantonalnoga ministra financija. Kanton osigurava sredstva za ostvarivanje društvene brige za zdravlje iz stavka 1. ovoga članka u proračunu kantona sukladno zakonu. Kanton može donijeti posebne programe zdravstvene zaštite za pojedine kategorije stanovništva, odnosno vrste bolesti koje su specifične za kanton, a za koje nije donijet poseban program zdravstvene zaštite na federalnoj razini, sukladno svojim mogućnostima, te utvrditi cijene tih pojedinačnih usluga, odnosno programa.

Potom, Naredbom o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 82/14, 107/14 i 58/18) utvrđuju se standardi i normativi zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, koji čine zdravstveni standard u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koji se pod jednakim uvjetima osigurava svim osiguranim osobama.

Isti ćemo da spomenuti standardi i normativi predstavljaju jedan od elemenata za utvrđivanje programa zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja i temelj su ugovaranja zavoda zdravstvenog osiguranja kantona sa zdravstvenim ustanovama, a sukladno točki XV. citiranog propisa.

Navedenom Naredbom utvrđuje se između ostalog i standard i normativ centra za rani rast i razvoj, centra za imunizaciju, te centra za psihofizičke i govorne poteškoće djece i adolescenata u dobi 6-18 godina, na primarnoj razini zdravstvene zaštite.

Slijedom gore navedenog, propisima u oblasti zdravstva omogućeno je formiranje centra za rani rast i razvoj i centra za psihofizičke i govorne poteškoće djece i adolescenata u dobi 6-18 godina u domu zdravlja na primarnoj razini zdravstvene zaštite, kao i provođenje postupka ugovaranja zdravstvenih usluga, koje pružaju navedeni centri, s kantonalnim zavodom zdravstvenog osiguranja u okviru sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, pod uvjetima pobliže utvrđenim propisima o zdravstvenom osiguranju.

Zavod zdravstvenoga osiguranja Federacije odnosno kantona provodi postupak dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga, odnosno postupak dodjele ugovora za provođenje programa zdravstvene zaštite, sukladno spomenutom Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, Zakonu o zdravstvenom osiguranju, te propisima donesenim na temelju ovih zakona, jedinstvenoj metodologiji, propisu o sustavu

poboljšanja kvalitete, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, kao i propisima o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine, a kako je to utvrđeno člankom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Kanton osigurava sredstva za vršenje osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, a koji obuhvata investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova, te može donijeti posebne programe zdravstvene zaštite za pojedine kategorije stanovništva, odnosno vrste bolesti koje su specifične za kanton, a za koje nije donijet poseban program zdravstvene zaštite na federalnoj razini, sukladno svojim mogućnostima, te utvrditi cijene tih pojedinačnih usluga, odnosno programa, sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti.

Proračunom Federacije BiH za 2023. godinu („Službene novine Federacije BiH”, br. 06/23) na razdjelu Federalnog ministarstva zdravstva nisu planirana sredstva za pružanje financijske podrške, kojim bi se omogućilo da Udruženje za pomoć i podršku, obitelji, djeci i mladima s poteškoćama u razvoju, koje je preuzelo djelomično ulogu pružanja usluga tretmana, rada i drugih aktivnosti, a osnovano od strane roditelja djece i mladih s poteškoćama u razvoju preraste u Servis Centar u BPK-a kantonu Goražde.

Napominjemo da je navedenim Proračunom za 2023. godinu predviđeno 204 mil. KM podrške kantonima, te 10 mil. KM kantonima i općinama.

S obzirom na sve gore navedeno, potrebno je izvor sredstava za ovu namjenu osigurati od strane kantona, a posebno uvažavajući činjenicu da su spomenutim Proračunom za 2023. godinu odgovarajuća sredstva već doznačena prema kantonima i općinama.

Stoga, ne umanjujući značaj formiranja servisa za pomoć i podršku, obitelji, djeci i mladima s poteškoćama u razvoju, Vlada Federacije BiH je stava da se predmetna inicijativa treba uputiti prema Vladi Bosansko-podrinjskog kantona.

V. broj: 724 /2023
01. lipnja 2023. godine
Sarajevo

На основу члана 75. Пословника о раду Владе Федерације Босне и Херцеговине - Пречишћени текст („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 и 67/21) и члана 116. Пословника Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 69/07, 2/08 и 26/20), након разматрања Иницијативе за подршку и успостављање Сервис центра у БПК-а Горажде, коју је поднио Адмир Чавалић, посланик у Представничком дому Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Влада Федерације Босне и Херцеговине је на приједлог Федералног министарства здравства, на 4. сједници одржаној 01.06.2023. године, утврдила следеће

ИЗЈАШЊЕЊЕ

Адмир Чавалић, посланик у Представничком дому Парламента Федерације Босне и Херцеговине, на основу члана 11. Пословника Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 69/07, 2/08 и 26/20), поднио је посланичку иницијативу, а која гласи:

„Иницијатива за подршку и успостављање Сервис центра у БПК-а Горажде.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ:

У БПК-а кантону Горажде посљедњих година је повећан број дјеце с потешкоћама у развоју, те су ове породице препуштене саме себи у борби за унапређење развојних капацитета дјеце. Старатељи су помоћ тражили у Фочи и Сарајеву (гдје обитељи воде дјецу на индивидуалне третмане и дијагностику) стоје већини породица велики финансијски издатак те због тога дјеца често остају без икаквих третмана. У марту 2022. године, у Горажду је основано Удружење за помоћ и подршку, породици, дјецу и младима с потешкоћама у развоју које је преузело дјеломично улогу пружања услуга третмана рада и других активности. Удружење су основали родитељи дјеце и младих с потешкоћама у развоју.

С обзиром на то да у Горажду нема друге установе (а потреба постоји) која се специјализирано бави радом с дјецом и младима с потешкоћама у развоју износимо Вам приједлог за успостављање Сервис Центра у БПК-а кантону Горажде. У Горажду тренутно не постоји нити Центар за рани раст и развој (који би био значај у раној детекцији дјеце са закашњењима у развоју) нити било какав сервис или дневни центар који би пружао овај вид услуга и подршке породицама дјеце и младих с потешкоћама у развоју. Наиме, дјеца и млади с потешкоћама у развоју представљају можда и најрањивију социјалну категорију становништва у Босни и Херцеговини. Без постојања посебног системског уређења подршке овој групи дјеце и младих дугорочно неће бити ријешен проблем. Међутим, веома важно би било да наше Удружење прерасте у Сервис центар породицама које имају члана с потешкоћама у развоју, али је недостатак средстава којима би се тај центар финансирао.

Сходно наведеном било би неопходно да Влада ФБиХ осигура 130.000 КМ. Осигурана средства би била dostatна да се стално запосли 5 лица, од чега 3 стручна лица и то едукатор рехабилитатор, здравствени радник, психолог, административни радник и директор Сервис центра. Осим тога било би неопходно постојећи простор проширити, за додатне двије учионице од по 20 м². Простор може бити закупљен и не мора бити у власништву Центра. Најхитнији је стручан кадар и адекватан простор за рад

предвиђеног Сервис центра. Почетне услуге које би се могле с овим средствима и кадром давати биле би стручан индивидуални рад (тзв. рад 1 на 1) с дјецом, радно - окупациони третмани, кратки боравак и психолошка подршка родитељима, браћи и сестрама дјече и младих с потешкоћама у развоју. Удружење се обезбјеђује изградити интерне акте о раду, систематизацији и опису радних мјеста, условима запошљавања стручног особља, приједлогу финансијског плана за сваку годину, регистру корисника услуга. Поред наведеног, упутит ће меморандум о сарадњи надлежним институцијама (социјалним и здравственим како би остварили што бољу сарадњу и уједно бригу за кориснике удружења. Напомињемо да Удружење има већ потписан споразум о сарадњи с Владом БПК-Горажде.

Унапријед захвалан на прихваћању иницијативе."

Везано за горе наведену иницијативу истичемо сљедеће:

Законом о здравственој заштити („Службене новине Федерације БиХ", број 46/10 и 75/13) уређују се начела, мјере, начин организирања и провођења здравствене заштите, носитељи друштвене бригае за здравље становништва, права и обвезе особа у кориштењу здравствене заштите, те садржај, начин обављања и надзор над обављањем здравствене заштите на територију Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Федерација).

Здравствена заштита, у смислу овога закона, обухвата систем друштвених, скупних и индивидуалних мјера, услуга и активности за очување и унапређење здравља, спрјечавање болести, рано откривање болести, благовремено лијечење, те здравствену његу и рехабилитацију, као и примјену здравствених технологија. Споменути здравствену заштиту, у оквиру здравствених установа и приватних пракси, пружају здравствени радници и здравствени сарадници, примјеном савремених медицинских поступака и технологија, те праћењем достигнућа у развоју медицинске науке.

Здравствена дјелатност се обавља на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите, те на нивоу федералних и кантоналних здравствених завода, а како је утврђено наведеним Законом.

У складу са чланом 33. цитираног Закона здравствена заштита на примарном нивоу обухвата, између осталог и дјелатност здравствене заштите дјече.

У провођењу појединачних мјера здравствене заштите у здравственој дјелатности на примарном нивоу здравствене заштите, а посебно у здравственој заштити дјече предшколског и школског узраста, те заштити менталног здравља учествују, између осталих, и психолог, социјални радник, логопед, сурдиаудиолог и едукатор-рехабилитатор, односно други стручњаци за поједина специфична питања те заштите. Здравствени радници у здравственој дјелатности на примарном нивоу здравствене заштите у тимском раду сарађују са здравственим радницима других специјалности на секундарном нивоу здравствене заштите, а сагласно члану 34. наведеног Закона.

Надаље, у 2020. години, донесен је Правилник о ближим увјетима простора, опреме и кадра за оснивање и обављање здравствене дјелатности у здравственим установама („Службене новине Федерације БиХ", бр. 05/20). Тиме је и формално омогућено организовање Центара за рани раст и развој, Центара за имунизацију, те Центара за психофизичке и говорне потешкоће дјече и адолесцената у доби 6-18 година, у домовима здравља, на примарном нивоу здравствене заштите.

Центар за рани раст и развој пружа услуге из области раног раста и развоја, као и услуге ране интервенције за дјecu од 0 до 6 година, док Центар за психофизичке и говорне потешкоће

дјецe и адолесцената у доби 6-18 година, пружа услуге у оквиру заштите менталног здравља и говорних потешкоћа ове популације.

Споменути Правилником, утврђује се, између осталог, да услуге у центру за рани раст и развој пружа мултидисциплинарни тим који чине: медицинска сестра-техничар са завршеним првим циклусом високог образовања или виша медицинска сестра-техничар, психолог са завршеним другим циклусом високог образовања, логопед са завршеним другим циклусом високог образовања, медицинска сестра-техничар ССС, окупациони терапеут са завршеним првим циклусом високог образовања или с вишом стручном спремом, а услуге у центру за психофизичке и говорне потешкоће дјецe и адолесцената у доби 6-18 година пружа тим, којег чине: субспецијалиста дјечје и адолесцентне психијатрије, логопед са завршеним другим циклусом високог образовања, психолог с другим циклусом високог образовања с посебном едукацијом из области дјечје и адолесцентне психијатрије, социјални радник са завршеним првим циклусом високог образовања, медицинска сестра-техничар ССС, окупациони терапеут са завршеним првим циклусом високог образовања или ВШС, односно медицинска сестра-техничар са завршеном едукацијом из окупационе терапије у менталном здрављу.

Надаље, чланом 53. наведеног Закона о здравственој заштити утврђује се да кантон може бити оснивач, између осталог и дома здравља. Цитираним чланом Закона предвиђено је да се кантоналним прописима може ближе одредити оснивање здравствених установа на примарном нивоу здравствене заштите, а што укључује и одређивање оснивача, начина финансирања ових установа, начина избора и именовања органа управљања и руковођења у овим установама.

Указујемо да се чланком 13. Закона о здравственој заштити регулише друштвена брига за здравље на нивоу кантона, која обухвата мјере за осигурање и провођење здравствене заштите од интереса за грађане на подручју кантона. Сагласно цитираном члану 13. Закона, кантон осигурава средства за вршење оснивачких права над здравственим установама чији је оснивач, а који обухвата инвестицијско улагање и инвестицијско и текуће одржавање здравствених установа - простора, медицинске и немедицинске опреме и пријевозних средстава, те информатизацију здравствене дјелатности, сагласно плану и програму мјера здравствене заштите за подручје кантона који утврђује влада кантона, на приједлог кантоналног министра. Одлуку о мјерилима за осигурање елемената стандарда за споменуто инвестицијско улагање и инвестицијско и текуће одржавање те информатизацију здравствене дјелатности, која ће бити основ за планирање потпора из кантоналног буџета, једном годишње доноси влада кантона, уз усаглашен приједлог кантоналног министра и кантоналног министра финансија. Кантон осигурава средства за остваривање друштвене бриге за здравље из става 1. овога члана у буџету кантона у складу са законом. Кантон може донијети посебне програме здравствене заштите за поједине категорије становништва, односно врсте болести које су специфичне за кантон, а за које није донијет посебан програм здравствене заштите на федералном нивоу, у складу са својим могућностима, те утврдити цијене тих појединачних услуга, односно програма.

Потом, Наредбом о стандардима и нормативима здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 82/14, 107/14 и 58/18) утврђују се стандарди и нормативи здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања, који чине здравствени стандард у Федерацији Босне и Херцеговине, а који се под једнаким увјетима осигурава свим осигураним особама.

Истичемо да споменути стандарди и нормативи представљају један од елемената за утврђивање програма здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања и основ су уговарања завода здравственог осигурања кантона са здравственим установама, а у складу са тачком XV. цитираног прописа.

Наведеном Наредбом утврђује се између осталог и стандард и норматив центра за рани раст и развој, центра за имунизацију, те центра за психофизичке и говорне потешкоће дјеце и адолесцената у доби 6-18 година, на примарном нивоу здравствене заштите.

Слиједом горе наведеног, прописима у области здравства омогућено је формирање центра за рани раст и развој и центра за психофизичке и говорне потешкоће дјеце и адолесцената у доби 6-18 година у дому здравља на примарном нивоу здравствене заштите, као и провођење поступка уговарања здравствених услуга, које пружају наведени центри, с кантоналним заводом здравственог осигурања у оквиру средстава обавезног здравственог осигурања, под увјетима поближе утврђеним прописима о здравственом осигурању.

Завод здравственог осигурања Федерације односно кантона проводи поступак додјеле уговора о пружању здравствених услуга, односно поступак додјеле уговора за провођење програма здравствене заштите, сагласно споменутом Закону о здравственој заштити, Закону о здравственом осигурању, те прописима донесеним на основу ових закона, јединственој методологији, пропису о систему побољшања квалитете, сигурности и о акредитацији у здравству, као и прописима о јавним набавкама Босне и Херцеговине, а како је то утврђено чланом 52. Закона о здравственој заштити.

Кантон осигурава средства за вршење оснивачких права над здравственим установама чији је оснивач, а који обухвата инвестицијско улагање и инвестицијско и текуће одржавање здравствених установа, те може донијети посебне програме здравствене заштите за поједине категорије становништва, односно врсте болести које су специфичне за кантон, а за које није донијет посебан програм здравствене заштите на федералном нивоу, у складу са својим могућностима, те утврдити цијене тих појединачних услуга, односно програма, сагласно Закону о здравственој заштити.

Буџетом Федерације БиХ за 2023. годину („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 06/23) на раздјелу Федералног министарства здравства нису планирана средства за пружање финансијске подршке, којим би се омогућило да Удружење за помоћ и подршку, породици, дјечи и младима с потешкоћама у развоју, које је преузело дјеломично улогу пружања услуга третмана, рада и других активности, а основано од стране родитеља дјеце и младих с потешкоћама у развоју прерасте у Сервис Центар у БПК-а кантону Горажде.

Напомињемо да је наведеним Буџетом за 2023. годину предвиђено 204 мил. КМ подршке кантонима, те 10 мил. КМ кантонима и општинама.

Обзиром на све горе наведено, потребно је извор средстава за ову намјену осигурати од стране кантона, а посебно уважавајући чињеницу да су споменути Буџетом за 2023. годину одговарајућа средства већ дозначена према кантонима и општинама.

Стога, не умањујући значај формирања сервиса за помоћ и подршку, породици, дјечи и младима с потешкоћама у развоју, Влада Федерације БиХ је става да се предметна иницијатива треба упутити према Влади Босанско-подрињског кантона.

В. број: 724/2023
01.06.2023. године
Сарајево

